

VOORTGANGSRAPPORTAGE

februari t/m april 2024

HET ONDERSTEUNINGSTEAM
UITHUISPLAATSINGEN TOESLAGENAFFAIRE

Inhoud

Inleiding	2
Cijfers en resultaten	3
Cijfers.....	3
Reactietijd na aanmelding.....	4
Kenmerken aanmelders	4
Reden uithuisplaatsing	4
Betrokken Jeugdzorgregio's	5
Gezinssamenstelling en gezag.....	5
Gewenste gezinssituatie en ondersteuningsverzoek	6
Welke ondersteuning bieden we?.....	6
Resultaten	7
Inspireren & Borgen	8
Inspireren	8
Borgen	9
Organisatie	9
Casuïstiek.....	9
Doorkijk	10

Inleiding

Sinds we op 4 april 2022 zijn gestart, publiceren we periodiek (vanaf 2024: iedere drie maanden) een voortgangsrapportage om onze cijfers, resultaten, bevindingen en ontwikkelingen te delen. Deze rapportage gaat over de maanden februari, maart en april 2024.

Naast de voortgangsrapportage, publiceren we ook leerrapportages. Dit zijn rapporten waarin we minder ingaan op de cijfers en meer op de inhoud van ons werk; wat komen ouders en wij in de praktijk tegen en wat zijn onze bevindingen? Ons derde, en meest recente leerrapportage, is 16 mei 2024 gepubliceerd en staat in het teken van onze inzichten en doorbraken na twee jaar Ondersteuningsteam. Je vindt het leerrapport op onze website onder het kopje 'Publicaties', of door op [deze link](#) te klikken.

In deze voortgangsrapportage lees je hoeveel mensen zich tot en met april 2024 bij ons hebben aangemeld en via welke route dat is geweest. Daarnaast delen we cijfers over de uit huis- en thuisplaatsingen, wat de wensen van ouders én kinderen zijn en in hoeverre het ons tot nu toe gelukt is om daaraan te werken.

We zijn continu in ontwikkeling om ouders en kinderen zo goed als mogelijk te blijven ondersteunen. Wat we daar in februari, maart en april voor hebben gedaan en de komende maanden nog voor gaan doen, vind je ook in deze rapportage.

Benieuwd naar eerdere rapportages? Deze vind je op de website www.hetondersteuningsteam.nl op de pagina 'Publicaties'. Ook zijn we te volgen via onze [LinkedIn-pagina](#) en op Twitter via [@OT_Uithuisplaatsing](#).

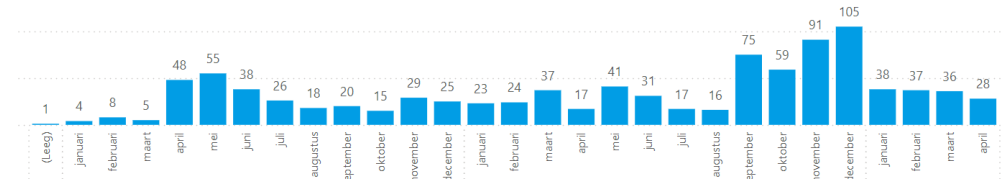
Cijfers en resultaten

Cijfers

In totaal hebben t/m eind april 967 mensen zich bij ons aangemeld.

- 501 ouders en kinderen worden ondersteund. Dit zijn 484 lopende en 17 heropende trajecten.
- 44 trajecten zijn *nog niet gestart*
 Voordat het ondersteuningstraject start, onderzoeken we of de aangemelde persoon tot onze doelgroep behoort: gedupeerde van de toeslagenaffaire én te maken (gehad) met uithuisplaatsing(en) van kinderen. Deze fase kan een dag tot enkele weken duren. Deze aanmeldingen scharen we onder de categorie ‘nog niet gestarte’ trajecten.
- 139 trajecten zijn *nooit gestart*
 Het kan zijn dat een ondersteuningstraject nooit start omdat we bijvoorbeeld niet meer in contact komen met een ouder of kind, of omdat de aangemelde persoon niet tot onze doelgroep behoort.
- 283 ondersteuningstrajecten zijn *volledig doorlopen en afgesloten*

Aanmeldingen per maand¹

Om de gedupeerde ouders van de toeslagenaffaire – die te maken hebben (gehad) met uithuisplaatsing(en) van hun kind(eren) vanuit een jeugdbeschermingsmaatregel – te bereiken en hen een gericht ondersteuningsaanbod vanuit het ministerie van JenV te bieden, hebben deze ouders een ondersteuningsbrief ontvangen. In deze brief zijn ze geïnformeerd over het bestaan van het Ondersteuningsteam, ons werk en wat wij voor hen kunnen betekenen. De brief is in verschillende batches verstuurd waarbij de ouders ook herhalingsbrieven hebben ontvangen. De eerste groep ouders heeft de brief op 19 september ontvangen en een herhalingsbrief op 13 november. De tweede groep heeft de brief op 13 of 20 november ontvangen en een herhalingsbrief op 4 december.

Zoals in de grafiek te zien is, hebben de brieven voor een aanzienlijke toename in het aantal aanmeldingen gezorgd. In de maand december was het aantal aanmeldingen het hoogst, maar liefst 105. Van alle aanmeldingen hebben 246 ouders en/of kinderen zich aangemeld naar aanleiding van de ondersteuningsbrief.

¹ De cijfers van voorgaande maanden kunnen enigszins verschillen met eerdere gepubliceerde voortgangsrapportages. Dit komt doordat aanmeldingen die aan het einde van de maand binnenkomen, de volgende maand in onze monitor verwerkt worden.

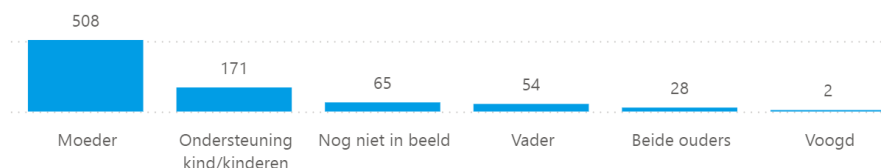
Reactietijd na aanmelding

Bij 85% van de mensen die zich hebben aangemeld, is er binnen twee dagen telefonisch contact geweest. Bij 67% is er binnen een week een welkomstgesprek ingepland. Deze relatief korte reactietermijnen worden als positief ervaren.

Kenmerken aanmelders

Moeders vormen de grote meerderheid van de mensen die we ondersteunen. In een kleiner aantal gevallen ondersteunen we vaders, beide ouders of een kind. De afbeelding hieronder laat zien wie er ondersteund wordt.

Wie wordt er ondersteund?

De categorie 'Nog niet in beeld' (65) betreft voor een groot deel casussen met de status 'Nog niet gestart' (44) of 'Nooit gestart' (139), zie pagina 3 (linker kolom).

Het merendeel van de mensen meldt zich rechtstreeks bij ons aan (756). Dit aantal is in navolging van de ondersteuningsbrief aanzienlijk toegenomen (zie vorige pagina).

Een constant aantal meldingen komt binnen via een professional (136). Mensen die zich aanmelden weten ons te vinden via bijvoorbeeld gemeenten, UHT Belastingdienst, ministerie van Justitie en Veiligheid, belangengroepen, Openbaar Ministerie, GGZ of gecertificeerde instellingen.

Kinderen

In totaal zijn er 1569 kinderen betrokken bij de gezinnen die wij ondersteunen. Hiervan zijn er 831 uithuisgeplaatst: 447 zijn op dit moment uithuisgeplaatst, 384 zijn uithuisgeplaatst geweest.

Uithuisplaatsingen

Van de 831 uithuisgeplaatste kinderen, weten we van 717 of er sprake is van wel of geen jeugdbeschermingsmaatregel, zie de volgende tabel.

Met jeugdbeschermingsmaatregel	534
Zonder jeugdbeschermingsmaatregel	133
Zowel met als zonder jeugdbeschermingsmaatregel	50
Totaal	717

Het merendeel (225) van deze kinderen verblijft op dit moment in een pleeggezin (niet zijnde het eigen netwerk), of bij de andere ouder (146), in het netwerk (bij familie of vrienden) (162).

Reden uithuisplaatsing

Onderstaande categorieën worden door de procesbegeleiders en ouders geïdentificeerd als de meest voorkomende redenen voor uithuisplaatsing:

- Financiële problematiek
- Onveilige thuissituatie, huiselijk geweld
- Gebrek aan huisvesting
- Middelengebruik en verslaving
- Onvermogen om voor de kinderen te zorgen
- Acties van de partners
- Complexe (echt)scheiding
- Mogelijk strafbare feiten
- (Mentale) gezondheidsklachten

In meerdere situaties wordt er aangegeven dat er sprake is van meerdere redenen ofwel (complexe) multi-problematiek.

Betrokken Jeugdzorgregio's

Op dit moment zijn GI's van 40 jeugdzorgregio's bij de gezinnen betrokken. Bij een aantal gezinnen zijn er GI's uit verschillende regio's betrokken. De regio's die het vaakst voorkomen zijn:

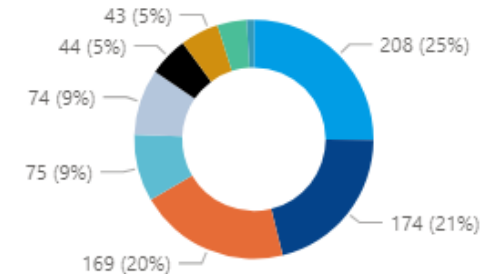
- Rijnmond (84 gezinnen)
- Amsterdam-Amstelland (82 gezinnen)
- Flevoland (47 gezinnen)
- Zuid-Holland Zuid (50 gezinnen)
- Haaglanden (35 gezinnen)

Gezinssamenstelling en gezag

De gezinssamenstelling van de mensen die in begeleiding zijn (of waren), voornamelijk éénoudergezinnen. Er is weinig sprake van intacte gezinnen.

Er zijn meer ouders die gezag over alle kinderen hebben (343) dan ouders die geen gezag hebben (130). Er zijn ook meer gezinnen waarbij het gezag bij één ouder ligt (271), dan gezinnen waarbij beide ouders gezag hebben (161). Zie de afbeeldingen rechterkolom.

Gezinssamenstelling²

Heeft/hebben de ouder(s) gezag?³

Over het algemeen hebben we goed in beeld welke ondersteuningsbehoefte en vragen er zijn, welke ondersteuning wordt ingezet en welke resultaten we bereiken.

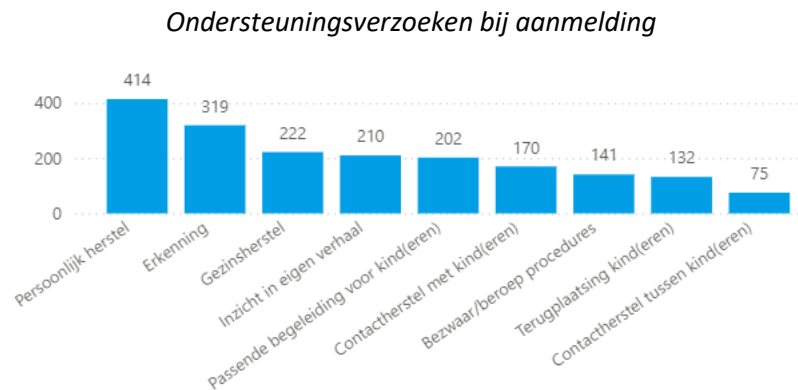
² De categorie 'Nog niet in beeld' (208) betreft voor een groot deel casussen met de status 'Nog niet gestart' (44) of 'Nooit gestart' (139), zie pagina 4 (linker kolom).

³ De categorie 'Nog niet in beeld' (62) betreft voor een groot deel casussen met de status 'Nog niet gestart' (44) of 'Nooit gestart' (139), zie pagina 4 (linker kolom).

Gewenste gezinssituatie en ondersteuningsverzoek

Van de mensen die wij begeleiden, waarvan de gewenste gezinssituatie bekend is, is er in de meeste gevallen de wens voor contactherstel met kind(eren), overig herstel van betrokken gezinsleden en het terugdraaien van de uithuisplaatsing.

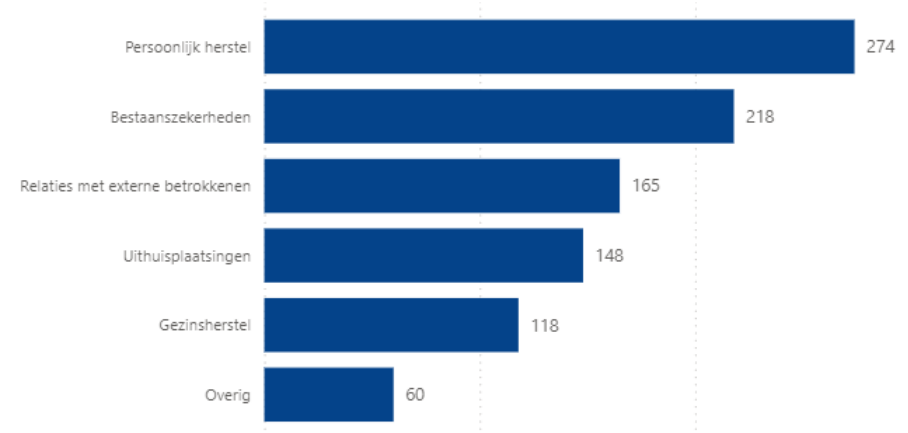
Mensen hebben daarnaast ook specifieke ondersteuningsvragen. Van de vragen die nu bekend zijn, vragen ze de procesbegeleiders in de meeste gevallen te helpen met persoonlijk herstel, erkenning en gezinsherstel.

Welke ondersteuning bieden we?

De afbeelding hieronder, laat zien welke ondersteuning procesbegeleiders bieden. Voor de leesbaarheid hebben we de verschillende antwoordmogelijkheden geclusterd in thema's.⁴ De aantallen in de afbeelding refereren aan het aantal gezinnen waarin minimaal één ondersteuningsvorm binnen een categorie is ingezet (dit kunnen er ook meer zijn).

Welke ondersteuning wordt/is geboden?

We zien dat het vaakst ondersteuning wordt geboden op persoonlijk herstel. Dit sluit aan op de vaakst benoemde ondersteuningsbehoeften. Daarnaast wordt ongeveer even vaak ondersteuning geboden rondom bestaanszekerheden, op de relaties met externe betrokkenen en de uithuisplaatsingen.

De verklarende analyse (VA) is bij 9 gezinnen afgerond. Bij 13 gezinnen wordt de VA op dit moment uitgevoerd.

⁴ De vragen die onder elk thema vallen zijn terug te vinden in het [voortgangsrapport van november 2022](#).

Resultaten

De aantallen in de afbeelding hieronder refereren naar het aantal gezinnen waarin minimaal één resultaat binnen een categorie bereikt is (dit kunnen er ook meerdere zijn).⁵

De vaakst voorkomende resultaten rondom uithuisplaatsingen en gezinsherstel zijn:

Uithuisplaatsingen

- Bezoekregeling verbeterd (38)
- Bezoekregeling tot stand gebracht (19)
- Gezag terug/behouden (13)
- Voorkomen uithuisplaatsing (13)
- Terugplaatsing kinderen na een uithuisplaatsing (36 kinderen bij 25 gezinnen)

Gezinsherstel

- Contactherstel met kind(eren) (52)
- Contactherstel tussen kinderen (31)
- Relatie met familieleden hersteld (19)

In de afbeelding hiernaast, zien we dat de vaakst bereikte resultaten te maken hebben met persoonlijk herstel. Dit sluit aan bij de vaakst benoemde ondersteuningsverzoeken (zie linker afbeelding, vorige pagina) en bij de ondersteuning die wordt geboden (zie rechter afbeelding, vorige pagina). Dit is belangrijk omdat persoonlijk herstel, samen met het op orde brengen van bestaanszekerheden, voorwaardelijk is voor het bereiken van resultaten rondom de uithuisplaatsingen en gezinsherstel.

⁵ De resultaten die onder elke categorie vallen zijn terug te vinden in het [voortgangsrapport van november 2022](#).

Inspireren & Borgen

Inspireren

Het OT geeft verschillende workshops om kennis en ervaring te delen. Dit doen we zelf of in samenwerking met ketenpartners.

- **Workshop: *Lessen uit het OT voor docenten HU*** is een interactieve sessie voor docenten van de opleiding Pedagogiek. We deelden onze ervaringen en lessen waarvan we nu zeggen dat we die graag eerder hadden geleerd. Lessen die we op deze manier graag doorgeven aan zorgprofessionals van de toekomst.
- **Workshop *Zien is iets anders dan kijken*** is voor de tweede keer gegeven door een procesbegeleider. Het is een ervaringsworkshop over mensgericht werken: de deelnemers werkten aan hun drijfveren, waarden en menszijn om oordeelloos te kunnen werken en beter aan te sluiten bij de ander.

De afgelopen maanden heeft het OT de volgende artikelen ter inspiratie gedeeld:

- Artikel Sociaal Domein: [Gezag op verzoek GI terug bij toeslagenouders](#)
- Artikel over cultuurverandering bij een uithuisplaatsing in het Tijdschrift voor jeugdrecht: [Uithuisplaatsing: 'Als je naast iemand gaat staan, zie je zoveel meer'](#)
- Artikel Sociaal Domein: [Ouders én professionals willen verandering](#)

- **Focus op delen doorbraken en inzichten OT**

Wij zijn met verschillende partijen en organisaties in gesprek gegaan (o.a. 1Sociaal domein, NJi en Ketenbreed leren) over het gezamenlijk optrekken in de keten met betrekking tot het delen van doorbraken en inzichten van 2 jaar OT. Deze inzichten vind je terug in het document [Twijfel als krachtig gereedschap voor doorbraken](#) en is gekoppeld aan een divers leeraanbod die je kunt vinden op onze website [traingingsaanbod](#).

Samenwerking

Evaluatie met jeugdbescherming en Raad voor de Kinderbescherming

- **Doorbreken van belemmerende patronen**

Er zijn gesprekken gevoerd over de twee Gedeelde Verklarende Analyses, die een beperkt resultaat voor ouders hebben opgeleverd. Het doel was om gezamenlijk mogelijkheden te verkennen om vooruitgang te boeken in de ondersteuning van ouders en kinderen. Na evaluatie van dit proces is gebleken dat het nuttig is om samen te komen en een algehele kijk te werpen op wat er speelt en wat er nodig is in deze situatie. Het is belangrijk dat we niet te lang wachten om elkaar hierover te benaderen en vragen te stellen.

- **Waarderende evaluaties**

In samenwerking met jeugdbescherming zijn waardevolle evaluaties uitgevoerd, waarbij zowel jeugdbeschermers als procesbegeleiders van het OT zijn geïnterviewd. Met de opbrengst zijn de samenwerkingsafspraken aangevuld en is een tipsheet ontwikkeld over samenwerken, die breed verspreid wordt binnen beide organisaties om te benutten bij alle gezinnen. Ook de Raad voor de Kinderbescherming heeft interesse getoond in de opbrengst om te benutten binnen de organisatie.

Borgen

- **Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming**
 - Structureel wordt deelgenomen aan de ontwikkelgroep lerende omgeving, reflectie en intervisie. De groep is een lerende community, waarbij ervaringen uit de proeftuinen worden gevalideerd en verrijkt. Deze kennis zal gedeeld worden en gebruikt voor beleid.
 - Vanuit Het OT leveren we input en denken mee op het te ontwikkelen handelingskader
 - OT heeft meegedacht over een vervolg op het inspiratiedocument Vakmanschap dat eerder is gemaakt.
- **Platformbijeenkomst Rechtsbescherming**

Vanuit Het OT nemen we structureel deel aan dit platform waarbij voorstellen worden geformuleerd voor wetswijzigingen over o.a. rechtsgronden, perspectiefbesluit en omgang.
- **DG Herstel**

Vanuit het programma DG Herstel Toeslagen die een coördinerende rol heeft in de domein overstijgende aanpak van de hersteloperatie, is een werksessie georganiseerd om lessons learned te delen. Hieruit is voortgekomen dat Het OT met het leerteam van UHT verkent hoe lessen van beide organisaties te bundelen zijn.

Organisatie

Casuïstiek

- We hebben een uitvoerige analyse op alle lopende ondersteuning uitgevoerd om te toetsen of alle vragen die ouders hebben passend zijn voor het OT. Hieruit bleek dat een redelijk groot aantal casussen eerder passen bij het aanbod van gemeentelijke steunpunten. Via een zorgvuldig proces zullen deze dan ook worden overgedragen naar de meest passende plek'
- In de ondersteuning aan ouders lopen we tegen wachtlijsten bij Steunpunten van diverse gemeenten aan. Hierover zijn we in constructief gesprek met de VNG en gekomen tot aanpak voor urgente situaties.
- We hebben een memo gedeeld met het programmateam UHP KOT over de gedupeerde jongeren die we vanuit Het OT bijstaan. We hebben gesignaleerd dat er meer aandacht en concrete hulp nodig is. Velen van deze jongeren hebben moeite om een zelfstandig leven op te bouwen vanwege de problemen die hen zijn overkomen.
- Binnen het OT en met de VNG delen we onze kennis en ervaringen om onze werkwijze en ondersteuning aan jongeren te verbeteren.
- In april is er een klacht ingediend over het functioneren van het OT. Deze is in behandeling.

Doorkijk

- Donderdag 16 mei is [Twijfel als krachtig gereedschap voor doorbraken](#) gepubliceerd. Een document met onze inzichten na twee jaar OT, waaraan tevens een divers [trainingsaanbod](#) gekoppeld is die te vinden is op onze website. Het aanbod levert een bijdrage aan het anders ondersteunen van gezinnen en jongeren in de jeugdzorg en geven je een andere kijk op het werken met mensen. De trainingen zijn geschikt voor jeugdprofessionals, beleidsmedewerkers, teammanagers of andere medewerkers in de jeugdzorgketen. Aankomend jaar zal het delen van deze inzichten onze focus hebben.
- Net als voorgaand jaar ([enquête-rapport 2023](#)) verzamelen we tot en met 2^e helft 2024 de input van de **enquête**. Vervolgens worden de resultaten van de enquête geëvalueerd en gebundeld in een rapport dat gepubliceerd wordt.